

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ СФЕРИ

Вітвицька Д.

Національний університет харчових технологій

Грошово-кредитна політика — це комплекс взаємопов'язаних і скоординованих на досягнення певних цілей заходів щодо регулювання грошового ринку та кредитних відносин, які проводить держава через свій центральний банк. При цьому необхідно зазначити, що в економічній літературі існують як широкі, так і вузькі трактування зазначеного поняття.

У широкому розумінні до грошово-кредитної політики належать будь-які заходи держави, пов'язані з функціонуванням грошової сфери та кредиту, включаючи також і ті, що здійснюються без участі центрального банку.

Головною метою грошово-кредитної політики є забезпечення без інфляційного економічного розвитку. Згідно з Законом України «Про Національний банк України» під час виконання своєї основної функції Національний банк має вихо-

дити із пріоритетності досягнення та підтримки цінової стабільності в державі [1, с. 21-44]. Головним критерієм успішності проведення грошово-кредитної політики є підтримання у середньостроковій перспективі (від 3 до 5 років) низьких стабільних темпів інфляції, що вимірюються індексом споживчих цін. Річний показник приросту індексу споживчих цін у 2013 — 2014 р. має стабілізуватися в діапазоні 4 — 6 %, а починаючи з 2015 р. — утримуватися в межах 3 — 5 % [3].

Основні засади грошово-кредитної політики передбачають, що реалізація грошово-кредитної політики ґрунтується на використанні механізмів, спрямованих на підтримку стабільності національної грошової одиниці через комплекс змінних індикаторів фінансової сфери, регулювання грошового обігу та кредитування економіки. У даному зв'язку особливий інтерес становить дослідження поняття «засоби грошово-кредитного регулювання національної економіки», яке, на наш погляд, передбачає органічне поєднання інструментів, методів і важелів грошово-кредитної політики при здійсненні впливу на систему цілей грошово-кредитного регулювання [2, с. 45].

Ключові завдання грошово-кредитної політики є похідними від загальнодержавних цілей і визначаються залежно від рівня розвитку економічних, соціальних і політичних процесів у країні (розвиненості ринкових відносин, фази економічного циклу, гнучкості фінансово-кредитної системи тощо), від національних історичних традицій щодо використання інструментарію регулювання грошового обігу та кредитної сфери.

Усі завдання, що стоять перед грошово-кредитною сферою, доцільно диференціювати на стратегічні (пріоритетні) та поточні (проміжні та тактичні).

Отже, стратегічні — це ключові цілі в загальнодержавній економічній політиці, а поточні являють собою завдання, що діють протягом певного періоду часу та конкретизують пріоритетні цілі грошово-кредитної політики. У свою чергу серед поточних цілей слід розрізняти проміжні завдання, що регулюють значення ключових змінних на досить тривалих часових інтервалах (протягом яких можна відчувати ефективність цих інструментів), і тактичні завдання, впровадження яких відбувається шляхом здійснення конкретних операцій на грошово-кредитному ринку. Сучасна парадигма соціально-економічного розвитку нашої країни передбачає розробку завдань, спрямованих на забезпечення не тільки кількісного, але й якісного економічного зростання шляхом використання податкових, бюджетних, інституційних інструментів і грошово-кредитних засобів, причому останні — це прерогатива центрального банку [4, с. 48].

Таким чином, досліджуючи проблему засобів грошово-кредитного регулювання економіки, слід виходити насамперед з постулатів системного аналізу, відповідно до яких грошово-кредитне регулювання необхідно розглядати як систему заходів у галузі грошового обігу та кредиту, спрямованих на регулювання процентної ставки, норм обов'язкового резервування, проведення операцій з цінними паперами на відкритому ринку, рефінансування банків, а також управління золотовалютними резервами, регулювання імпорту та експорту капіталу з метою забезпечення сталого економічного зростання, зниження рівня безробіття, забезпечення ефективної зайнятості, врівноваження платіжного балансу та зменшення інфляційних процесів.

Ефективність загальноекономічної політики майбутніх років багато в чому залежатиме від подальшого удосконалення правової бази, а також успішної ко-

ординованості дій Кабінету Міністрів і Національного банку під час реалізації грошово-кредитної політики. На нашу думку, в умовах ринкової економіки повинна існувати органічна взаємодія між виробничою і грошово-кредитною сферами. В основі трансформації національної економіки мають лежати інструменти реалізації завдань інноваційного та науково-технологічного прогресу, які сприятимуть найшвидшому входженню України у світове співтовариство [3].

Отже, ефективне функціонування різноманітних інноваційних структур, застосування вдосконалених інструментів фінансування, форм, стимулів і відносин між суб'єктами господарювання, наявність адекватної інформації про світові науково-технічні досягнення та ефективне її використання в інтересах вітчизняного товаровиробника призведуть до формування високоефективної структури управління в контексті підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про Національний банк України: Закон України № 679-XIV від 20 травня 1999 р. [Текст] // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 2007. — Випуск 11. — С. 21–44

2. Сенчагов, В. Цілі й інструменти грошово-кредитної політики в умовах зростання структурних дисбалансів економіки та посилення дестабілізуючого впливу зовнішніх факторів [Текст] / В. Сенчагов, Д. Плисецький // Економіка України. — 2009. — № 2. — С.43.

3. Основні засади грошово-кредитної політики на 2013 рік // [Електронний ресурс].—Заголовок з екрану: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/vr016500-12>.

4. Мельник А., Крупка М., Залого З., Державне регулювання економіки: Підручник. — Львів, 2009. 432 с.

Науковий керівник: Довженко О.О.